1857. N°. 97. C.

LEYDSCHE

COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 14 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 Augustus.

Dezer dagen is hier ter stede geopend het instituut voor Hooger Onderwijs van den Heer de Raadt, waarvan het Prospectus voor eenigen tijd algemeen verkrijgbaar is gesteld bij P. N. van Kampen te Amsterdam. Blijkens dat geschrift berust het plan dezer inrigting op de meening, dat de 17- en 18-jarige leeftijd voor vele jongelingen behoeften wekt, die niet meer door eene voorbereidende school en nog niet door eene Universiteit naar behooren vervuld kunnen worden, en dat mitsdien eene eigene naar die behoeften berekende instelling voor den genoemden leeftijd wenschelijk is. Het denkbeeld is nieuw en verdient behartiging. Eene afzonderlijke leiding voor hen, die het Gymnasium afgeloopen hebben maar nog niet rijp zijn voor de Universiteit, is niet af te keuren. En als men het huis, het ameublement en den flinken opzet dezer onderneming ziet, kan men zich niet verwonderen, dat er bemiddelde ouders zijn, die voor hunne zonen de opofferingen doen, welke de aard der inrigting onvermijdelijk eischt. Algemeen staat men deze met belangstelling gade en men wacht slechts den gang af, dien zij in de eerstvolgende maanden nemen zal, om zich eene opinie te vormen omtrent het verband, dat er ontstaan zal tusschen haar onderwijs en het Propaedeutische der Hoogeschool.

— Eergisteren is te Amsterdam de 73ste algemeene vergadering gehouden van de Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen. De Voorzitter, Dr. J. G. de Hoop Scheffer, hield ter opening eene toespraak, waarin hij het echte nationale, het zuiver Nederlandsche karakter der Maatschappij aantoonde. De Algemeene Secretaris, Mr. P. G. M. van Mees, las het verslag omtrent den staat der Maatschappij, waaruit bleek, dat het aantal harer leden thans is 13661 contribuerende en 992 honoraire, te zamen 14653. (In het vorige jaar was dit 14398). Het aantal departementen is verminderd met 3, vermeerderd met 5 nieuw opgerigte, waardoor alzoo het aantal departementen thans is 316. De staat der geldmiddelen is geruststellend. De rekening en verantwoording werd goedgekeurd; de ontvangst bedroeg f 77,069.92, de uitgaaf f 39,637.39, batig slot f 37,432.63. Aan 50 personen zijn zilveren medailles uitgereikt wegens edelmoedige bedrijven. 38 departementen zijn ondersteund, voornamelijk ter bevordering van het onderwijs in zang, gymnastiek, werktuigkunde enz. Bij de onderscheidene departementen bestaan ruim 250 bibliotheken.

Tot nieuwe bestuurders zijn gekozen, in plaats van de aftredenden Heeren S. Muller en J. van Gilse, de Heeren J. Brester en P. N. Muller. Tot Voorzitter voor het volgende jaar is gekozen de Heer W. C. Mees.

De schrijver van het opstel over gezondheidsleer, waaraan een accessit was toegewezen, is gebleken te zijn de Heer J. N. L. Bax, Med. Dr. te Nijmegen. Van zijn stuk kan echter door de maatschappij geen gebruik worden gemaakt. Op de ten vorigen jare uitgeschreven prijsvragen is geene bekrooning gevolgd. Een der onderwerpen, over het lager onderwijs in verband met de bestemming der leerlingen, wordt op nieuw uitgeschreven. Omtrent een ander, over de voortbrengselen van Ned.-Indië, waarop één antwoord was ingekomen, dat wel niet bekroond kon worden, maar toch veel goeds bevatte, is besloten, dat het hoofdbestuur in overleg trede met den schrijver, als hij zich zal bekend gemaakt hebben, ten einde van zijn arbeid in het geheel of bij gedeelten gebruik te maken.

Bij stemming zijn als nieuwe prijsstoffen gekozen:

I. Het schoolverzuim, statistisch aangewezen in zijnen omvang, vermoedelijke oorzaken en de meest gepaste middelen tot herstel.

II. Beknopte handleiding of lees- en leerboek voor de waterbouwkunde.

III. Beschouwingen op het gebied der staathuishoudkunde, inzonderheid ten aanzien van waarde, kapitaal en rente, crediet, actiënhandel, loterij, belasting enz.

IV. Eene opgave en beschrijving van die nijverheidstakken, welke zonder belangrijk kapitaal en zonder zamenwerking van velen, door enkele personen kunnen gedreven worden, en daardoor geschikt zijn om aan de behoeftige volksklasse in Nederland eenig middel van bestaan te verzekeren.

V. Een betoog van de meerdere bekwaamheid en geschiktheid der vreemde boven de inheemsche handwerklieden, met eene opgave van de handwerken en bedrijven, waarin dit verschil het meest zigtbaar is, en eene aanwijzing van de wegen en middelen tot verbetering.

VI. Landverhuizing: waarom — werwaarts — wie — hoe — met welke kans? Een volksleesboek in den trant van Robinson Crusoë.

Gisteren zijn de werkzaamheden voortgezet. Na uitvoerige beraadslagingen werd besloten om het adres aan den Koning, over de vrijmaking der slaven, mede aan de beide Kamers der Staten-Generaal te zenden, aan het hoofdbestuur overlatende op welke wijze dit zal geschieden. Daarna kwam in behandeling een voorstel van het Hoofdbestuur, over het houden van voorlezingen in den schoot der departementen van de maatschappij, over geschiedenis, landhuishoudkunde en natuurkundige wetenschappen. Besloten eene commissie te benoemen tot onderzoek in hoeverre dit plan uitvoerbaar is. Het voorstel van het dep. Groede, om art. 110 der wet, betreffende het verleenen van geldelijke ondersteuning, te wijzigen, werd verworpen. Na een kort woord van den Voorzitter werd de vergadering gesloten.

— De Vereeniging tot bevordering der belangen van den Boekhandel hield Maandag ll. hare algemeene vergadering te Utrecht. De Voorzitter, de Heer A. C. Kruseman, uit Haarlem, opende die bijeenkomst met eene hartelijke toespraak. Na de aanneming van 27 nieuwe leden werden twee belangrijke verslagen uitgebragt namens de commissiën „tot verspreiding der voortbrengselen van den Nederlandschen Boekhandel in het Buitenland,” en „tot het doen zamenstellen van een naar de verschillende vakken van wetenschap gerangschikt zaakregister op de Alphabetische naamlijsten van boeken.” Daarna werd o. a. overgegaan tot de beraadslaging over de voorstellen tot herziening van het Reglement voor de Vereeniging, waarbij men onderling is blijven handhaven het regt van vertaling van boeken uit den vreemde, en wel voor den tijd van 10 achtereenvolgende jaren.

— Uit Zevenhuizen (prov. Groningen) wordt gemeld, dat zich aldaar een grijsaard bevindt, W. Wouters genaamd, oud 95 jaren, die nog het volle bezit zijner zintuigen heeft, en vader, grootvader, over-grootvader en over-over-grootvader is over een 90tal personen.

— Uit Tilburg wordt gemeld, dat aldaar een volslagen gebrek aan water heerscht, dat zeer nadeelig werkt op den gang der fabrieken aldaar. Eenige daarvan hebben reeds moeten ophouden met werken en nog anderen zullen moeten volgen. Het Gemeentebestuur heeft het gebruik van water uit de stads pompen om te schrobben moeten verbieden, terwijl in de verschillende kerken de gebruikelijke gebeden voor den regen gedaan worden.

— Te Enschedé is eene collecte gehouden voor de ongelukkige bewoners van de Pruissische stad Vreden, die f 350 opbragt.

— In de *Boeren-Goudmijn* leest men het volgende: De aardappelen kwamen in 1583 naar Europa. Na 53 jaren brak de aardappelziekte uit, en vernietigde de hoop der landbouwers, en na 80 jaren waren de aardappelen reeds zoo ontaard, dat er niet eens zaad kon gewonnen worden. In het jaar 1696 bragten de Spanjaarden weder goede zaden uit Peru, welke 45 jaren lang gezonde aardappelen opleverden. Later werden evenwel ook deze ziek en in het jaar 1779 was die ziekte zoo ver gevorderd, dat men de verkregen zaden ook niet meer gebruiken kon. In het jaar 1797 bragten de Engelschen nieuwe zaden naar Europa, maar eerst in 1802 en 1803 vonden deze eene eigenlijke verspreiding in Duitschland, en zijn van dat oogenblik af gemeen goed voor alle volkeren geworden. Vijftig jaren later viel de aardappelziekte met vernieuwde hevigheid in, die eerst in het jaar 1856 is verminderd. Hieruit zou het bijna schijnen, alsof de aardappelen elke 50 jaren aan ziekte onderhevig zijn.

— Omtrent het dezer dagen van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop vertrokken barkschip *Joan*, Kapt. Laseur, leest men in de *R. Cour.* het volgende: Met dit schip vertrokken 57 jongens en 14 meisjes, afkomstig uit de provinciën Noord- en Zuidholland, Utrecht, Gelderland en Overijssel. Behalve deze jonge lieden, waarvan de jongens van 12 tot 16 jaar, en de meisjes van 11 tot 13 jaar oud zijn, en die zich vrijwillig en met toestemming hunner ouders hadden aangemeld, hebben zich ook nog andere passagiers aan boord van gezegd vaartuig met bestemming naar de Kaap de Goede Hoop ingescheept, zoodat het geheele aantal, groot en klein, 118 personen bedraagt. Van de 3de klasse zijn de mannen en jongens, en de vrouwen en meisjes in twee afzonderlijke gedeelten van het tusschendek gehuisvest. Voor het houden van opzigt over de kinderen, voor het dagelijksch onderwijs en de godsdienstoefening is door de Commissie door de keuze van geschikte personen gewaakt. Voor bezigheid en voor uitspanning, voor lectuur van verschillenden aard, en voor onderscheidene soorten van spelen is ook ten behoeve der kinderen gezorgd. Een bekwaam Scheepsdoctor bevindt zich onder anderen aan boord. Den 4den dezer is de *Joan* uit Hellevoetsluis in zee gezeild en den 7den aan den ingang van het Kanaal gepraaid. Wij wenschen het schip en de passagiers eene voorspoedige reis, en aan allen eene behouden aankomst in de Tafelbaai.

— De *Indép. Belge* berigt dat de Gouverneur-Generaal van Ned. Indië geprotesteerd heeft tegen de inbezitneming van de eilanden-groep Oua Hora, door de Engelschen. Dit protest zou vergezeld zijn van eene memorie, waarin aangetoond wordt dat Nederland sedert 1686 regt op die eilanden heeft. [De genoemde eilanden zijn beter bekend onder den naam van Vriendschaps- of Tonga-eilanden, en werden door Lemaire en Schouten in 1616 ontdekt. De bevolking wordt op 200,000 zielen geschat.]

's GRAVENHAGE, 13 Augustus.

Z. M. heeft Dr. P. Bleeker, dirigerend Officier van Gezondheid 2de kl. bij het leger in Ned. Indië, benoemd tot Kommandeur der Orde van de Eikenkroon.

— Bij Kon. besluit is Jhr. E. M. A. Martini, laatst Gezant van Z. M. bij het Hof van Zweden en Noorwegen, op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst ontslagen, onder betuiging van tevredenheid wegens zijne in verschillende betrekkingen bewezen diensten, en hem toegekend een pensioen van ƒ 4,000.

— Naar men verneemt zal H. M. de Koningin Zaturdag morgen ten 10 ure Londen verlaten. Den 15den wordt Prins Frederik van zijne goederen te Muskau terugverwacht.

— Naar wij vernemen heeft onze stadgenoot, de Heer Jacqs. Ed. Saportas, doordrongen van het belang dat er voor deze residentie en Nederland in gelegen is, om te Scheveningen eene groote zeehaven aan te leggen, en die in verbinding te brengen met de waterwegen en het Europeesch spoorwegnet, zich die zaak reeds sedert lang aangetrokken, en deswege onderhandelingen geopend, zoowel met de Hooge Regering, als met de eerste bankiers van Europa. Voorloopige opnemingen zijn geschied door en onder toezigt van den Hoofd-Ingenieur A. Greve, die, als deskundige in deze geraadpleegd, de uitvoerbare verwezentlijking van dit belangrijke plan heeft aangetoond. Zijn wij wel onderrigt dan moet er gegrond vooruitzigt bestaan, dat het den ijver van den Heer Saportas gelukken zal, dit grootsche plan tot stand te brengen. (*D. v. 's Grav.*)

— Gisteren avond is de huisvrouw van P. en de zaakwaarnemer C., naar het huis van burgerlijke en militaire verzekering overgebragt, verdacht van zich te hebben schuldig gemaakt aan misdadige handelingen ten opzigte van de faillite massa van den echtgenoot der eerste, die als bewaarder daarover was aangesteld. Deze moet zich verwijderd hebben.

— Ter viering van den naamdag van Keizer Napoleon I, zal op Zaturdag aanst. het hôtel van den Franschen Gezant luisterrijk met gas verlicht worden.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 12 Augustus.

In deze zitting had de behandeling plaats van het wets-ontwerp op het lager onderwijs. Onderscheidene sprekers hebben daarover het woord gevoerd, zoo ook de Minister van Binnenl. Zaken. De meeste leden betuigden met het ontwerp genoegen te nemen. Na de uitvoerige beraadslagingen in de Tweede Kamer waren er geene nieuwe argumenten aan te voeren. De Heer van Dam van Isselt zeide o. a. de bijzondere scholen die onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden leerden als verderfelijk te achten. Hij vraagt het aan de kamer: als men wijst op de aanplakbiljetten in de hoofdstad des Rijks, als men ziet wat zij willen, die daar spreken van *hun* Bijbel, hun Christendom, als ware het hun bijzonder eigendom, — en als hij ziet hoeveel menschen, dat de geschiedenis des Vaderlands in eene bijzondere rigting zal worden onderwezen, ja, dan wordt zijne vrees bevestigd voor dat soort van afzonderlijke scholen, die de zoodanigen willen. Ook hij stelt er roem in Nederlander te zijn; ook hem klopt het hart hoog als hij het tijdperk herdenkt toen Roomsch en Onroomsch, gezamentlijk de wapens opvatten tegen dwingelandij. Maar hij zegt ook dat, als de Vaderlandsche geschiedenis onderwezen moet worden, zoo als de aanplakkers en de petitionarissen dit willen, dat hij dan de eerste zou zijn, om te vorderen, dat er geene Vaderlandsche geschiedenis op de school worde onderwezen. Als wij, zegt spreker, roem dragen op het Protestantisme, op de vrijheid van onderzoek van Gods woord, laat ons dan het oog afwenden van die aanplakbiljetten, die het Protestantisme tot schande en het Christendom tot oneer verstrekken.

De Heer van der Oudermeulen verklaarde zich tegen het ontwerp, op grond van het beginsel van gemengdheid van onderwijs.

Ten slotte is het ontwerp met 34 tegen ééne stem, die van den Heer van der Oudermeulen, aangenomen.

De Kamer is tot nadere bijeenroeping gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIË.

BRUSSEL, 12 Augustus.

Te Ostende zag men dezer dagen verscheidene militairen met de Fransche uniform. Het waren Hollanders, uit het vreemden-legioen ontslagen en laatstelijk van Algiers komende. Zij waren op weg naar hun vaderland.

— Te Arendonk, niet verre van Turnhout, zijn 8 huizen met de daarbij behoorende schuren en een aanzienlijk gedeelte van den ingezamelden oogst verbrand.

— De schade, in de vorige week te Spa en omstreken door den hagelslag veroorzaakt, wordt op ruim ƒ 200,000 geschat.

ENGELAND.

LONDEN, 11 Augustus.

H. M. de Koningin der Nederlanden, vergezeld van de Hertogin van Hamilton, Prins Eduard van Saksen-Weimar en gevolg, is Vrijdag II. te Stirling aangekomen en heeft de kasteelen Drummond en Stirling bezocht, waarna het hooge gezelschap een wandelrid door het gebergte deed.

— De Koning van Frankrijk is gisteren morgen tegenwoordig geweest bij eene proefneming met eene maai-machine, waarmede in weinige minuten een veld rogge werd afgemaaid. Z. M. heeft terstond een zoodanig werktuig besteld. De Keizer heeft ook 1000 fr. geschonken aan de R. Kath. te Newport, alwaar hij de godsdienstoefening bijwoonde.

— Gisteren namiddag hebben de Keizer en de Keizerin Osborne verlaten. Men verwacht stellig dat onze Koningin het bezoek van HH. MM. zal beantwoorden.

— Het volgende staaltje, getrokken uit de *Morn. Post*, kan dienen om aan te toonen hoe groot de verbittering is, hier te lande te weeg gebragt door de gebeurtenissen in Indië. „De snoodaards (de inlandsche soldaten) verdienen niet te sterven als krijgslieden. De galg zelf zou verlaagd worden, wanneer zij gebezigd wierd tot bestraffing dier duivels in menschelijke gedaante. Wij houden het voor zeker, dat er te Delhi weinig werk voor den beul zal overschieten: want zoodra Engelschen, tot het leger behoorende of niet, met de duivels van Meerut en Neemuch in aanraking komen, zullen zij aan die monsters, zonder vorm van proces, geven wat hun toekomt, en ze evenmin sparen als zij tijgers of wolven sparen zouden. Indië zal van nu af langen tijd streng en hard geregeerd moeten worden. Wij moeten het met den sabel besturen, en aan de inwoners eenen heilzamen schrik inboezemen, die hun tot in merg en been dringe. Het laffe gekwezel der Indische hervormers, die de inlanders op éénen voet met de Engelschen willen plaatsen, moet niet weder gehoord worden, zoo lang die gruwelen niet zijn geboet. Vooreerst en gedurende langen tijd zou het dwaasheid zijn, eenig vertrouwen te stellen op de inlanders, tot welke kaste zij behooren, zij mogen Hindo's of Mohammedanen zijn. Alle vooruitgang, alle verbetering moet stilstaan tot dat de vrede hersteld is, tot dat de inlandsche volksstammen weder even gedwee en onderdanig zijn als ten dage van den groote Clive."

Te regt merkt het *Journ. des Déb.* aan, dat dit een geest is, weinig voegende aan eene Christelijke natie, en die zelfs door de gruwelen der muiters in Indië niet geregtvaardigd wordt.

— De commissie benoemd tot onderzoek van het voorstel van Lord Russell, waarbij, op grond eener opgedolven akte van Koning Willem IV, ook aan de leden van het Parlement de vrijheid zou worden verleend, dien eed af te leggen die hen het meeste bindt, heeft tot de verwerping daarvan besloten, zoodat de toelating van de Israëliten daardoor weder is tegengewerkt. Lord Russell is echter voornemens in eene volgende zitting zijn voorstel op nieuw in te dienen.

— In het Lagerhuis heeft Lord Palmerston, in antwoord op eene vraag van den Heer d'Israeli, verklaard, dat de verkiezingen in Moldavie hebben plaats gehad, voor dat de Kaimakan zijne laatste bevelen uit Konstantinopel had bekomen. De Minister heeft daarbij gevoegd, dat in Konstantinopel een misverstand dienaangaande heeft plaats gehad, maar dat het bezoek van den Keizer der Franschen op Osborn-house eene goede gelegenheid heeft opgeleverd om de daaruit ontstane verwikkelingen uit den weg te ruimen. Binnen 14 dagen zouden er, ingevolge een besluit van den Sultan, nieuwe verkiezingen in Moldavie plaats hebben. (Vergelijk hiermede de berigten onder Frankrijk.)

— Volgens de *Times* zullen voor het einde dezer maand 30,000 man naar Indië op weg zijn. Als het gelukt daarmede den opstand te dempen, zal echter het gebeurde tien millioen £ aan de Oost-Indische Compagnie kosten.

— Volgens het thans uitgebragte verslag der Commissie, belast met de beoordeeling der modellen voor het gedenkteeken van Wellington, zijn de drie eerste prijzen door Engelschen, en de vierde door den Heer Dupré te Florence behaald; bovendien hebben nog 5 vreemde kunstenaars prijzen van 100 £ bekomen.

— Omtrent den oogst ontvangt men steeds goede berigten. In Devonshire is een weldadige regen gevallen. Alles staat goed en aan eene ruime opbrengst valt niet meer te twijfelen. In sommige streken is de inzameling reeds begonnen, binnen eenige dagen is die algemeen.

— Van Valentia (Ierland) wordt gemeld dat op Maandag te 4 ure reeds 300 mijlen van den atlantischen kabel in zee waren gelegd. Het werk gelukte zeer goed. Men rekende dat men 5 mijlen per uur nederlegde.

— Te Aghweg, op de kust van Afrika, is een slavenhaler, onder Amerikaansche vlag, door een onzer stoombooten genomen; 70 slaven waren reeds aan boord en 150 waren op het strand ter inscheping gereed.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Augustus.

De Keizer en de Keizerin zijn te middernacht te Havre aangekomen en van daar naar Rouaan vertrokken, om aldaar den dag door te brengen. Vroeger was opgegeven dat HH. MM. over Caen zouden reizen, maar de werken, waarvan de Keizer de inwijding aldaar zou bijwonen, waren nog niet verre genoeg gevorderd, en daarenboven verlangde de Keizerin ten sterkste de stad Rouaan te zien.

— Men kan thans gerustelijk aannemen dat men op het punt is tot eene voorloopige oplossing der verwikkelingen in het Oosten te geraken. Op voorstel van Frankrijk zal de beslechting der geschillen opgedragen worden aan eene conferentie der onderscheidene Mogendheden, zoo als zulks plaats had ten opzigte van het bezit van Bolgrad en de grensbepalingen van Moldavie. De werkzaamheden dezer commissie zullen echter op zich zelven staan, zonder eenig verband met die der commissie, belast met de regeling der Vorstendommen, die eerst werkzaam kan zijn nadat de bevolking hare wenschen heeft kenbaar gemaakt. Het bovenstaande zou een uitvloeisel zijn van het bezoek des Keizers bij het Hof van Engeland.

De *Constitutionnel* een half officieel blad, bevat een artikel van den Heer Renée, waarin gezegd wordt dat de geschillen omtrent de Vorstendommen op weg van schikking zijn. Engeland heeft zich voor het gevoelen van de vier overige Mogendheden verklaard en de verkiezingen in Moldavie zullen volgens nieuwe lijsten plaats hebben. In dit artikel wordt nog gezegd dat de Vertegenwoordigers van de Mogendheden, die de staatkundige betrekkingen met de Porte hadden afgebroken, Konstantinopel nog niet hadden verlaten.

— Tibaldi, de hoofdpersoon in het complot tegen het leven des Keizers, heeft zich tegen zijn vonnis in cassatie voorzien. De andere veroordeelden niet.

— De Prefecten hebben wederom aanschrijving ontvangen, om streng toe te zien, dat geen arbeiders naar deze stad komen, zonder dat zij kunnen aantoonen gegrond uitzigt op vast werk te hebben.

— Men verneemt dat de Regering niet meer zal aandringen op de uitlevering van Ledru-Rollin door Engeland. Zij schijnt zelf verlegen te zijn over de geringe bewijzen van schuld, welke men tegen dien uitgewekene heeft kunnen aanvoeren. Zijne zaak zal op 9 October voor de Regtbank behandeld worden.

— De markt-policie wordt hier ter stede met kracht gehandhaafd. Dagelijks worden personen wegens het vervalschen van levensmiddelen veroordeeld.

— De Pauselijke Nuntius zal deze stad eerstdaags verlaten. Hij is teruggeroepen en volgens gerucht zal hij niet wederkeeren. Zijne stelling alhier was ook moeijelijk geworden. Hij had vroeger zich laten ontvallen dat hij het geringste spoor van de oude gallikaansche gebruiken zou uitwisschen, en gedurende gernimen tijd had hij geene gelegenheid verzuimd om zijne ultramontaansche inzigten te doen gelden. Na de optreding van den Minister Rouland was hij voorzigtiger geworden, maar bleef toch in zijn voornemen volharden en de minister moest zich dikwijls tegen zijne aanmatigingen verzetten. Het trok de aandacht van iedereen tot zich dat de Nuntius bij de inwijding van den Aartsbisschop van Parijs niet tegenwoordig was, maar ook die benoeming was niet naar zijnen smaak. Al de genoemde daadzaken doen gelooven dat de regering thans, nu er sprake is van de herstelling van het Groot-Aalmoezenierschap, het raadzaam heeft geoordeeld aan den Paus eenen Nuntius te verzoeken, wiens geest minder in strijd is met de rigting der kerk hier te lande.

— Op den 3den dezer is het lijk van den Prins van Canino te Ajaccio aangebragt, begeleid van zijnen jongsten zoon. Den volgenden dag is de kist door zeelieden, allen met de Krim-medaille versierd, naar de hoofdkerk gebragt, waar eene lijkdienst door den Bisschop werd verrigt. Vervolgens is de kist in de kleine St. Philippus kapel nedergezet, tusschen die van Mevrouw Laetitia en van Kardinaal Fesch, om naderhand in het graf te worden geplaatst dat op last des Keizers wordt aangelegd, en waarvan de eerste steen op Napoleonsdag (15 Aug.) zal gelegd worden.

— Men verneemt dat er sprake is, om de uitstekende punten van de westkust des lands, door middel van den electrischen telegraaf te verbinden met de eilanden van den Oceaan. Te Rochefort is eene commissie benoemd, om de middelen te onderzoeken tot de verbinding van die haven met de eilanden Oléron, Ré, Dieu en Noirmoutiers.

— Te Marseille zijn de aanvoeren van graan belangrijk en daardoor de prijzen dalende.

— Een inwoner van Crillon (Oise) is dezer dagen ongelukkig omgekomen. Hij liet zich in zijne schuur van een hoop gras afglijden, en kwam daarbij in aanraking met een hooivork waarvan een der tanden hem ter diepte van een voet in het ligchaam drong. Hij gaf zich zelven nog een schok om daardoor op den grond te geraken, dat hem ook gelukte; maar de wond was doodelijk en 30 uren later was hij overleden.

SPANJE.

MADRID, 9 Augustus.

De nieuwe wet op de drukpers wordt streng ten uitvoer gelegd, en onderscheidene dagbladen hebben reeds opgehouden te bestaan.

— Er wordt ijverig gewerkt aan eene overeenkomst tot regeling van het postwezen tusschen Spanje en Frankrijk.

— Men verneemt dat het geschil tusschen onze Regering en Mexico bijgelegd is, zoodat de voorgenomene expeditie natuurlijk geen voortgang zal hebben.

ITALIE.

Te Turijn hebben belangrijke gevangennemingen plaats gehad, namelijk die van den vroegeren Afgevaardigde en zijdefabriekant Piazza, alsmede van de Advocaten Giuriati en Baré. De eerste stond aldaar algemeen in hoogachting. Bij het geregtelijk onderzoek in zijn huis vond men 2 pistolen, die door de policie in beslag zijn genomen. De Heer Piazza is echter in den loop van den dag weder in vrijheid gesteld. De Advocaten Giuriati en Baré zijn naar Genua overgebragt. Hunne gevangenneming had plaats ten gevolge van brieven, die men gevonden heeft bij twee zendelingen van Mazzini, in den omtrek van het Lago Maggiore aangehouden.

PRUISSEN.

BERLIJN, 11 Augustus.

Te Dantzig zijn 30 huizen, waaronder de Petri-school, afgebrand. Naar men zegt is de brand ontstaan in de werkplaats van een timmerman, die teer kookte. Er zijn geene menschen bij omgekomen.

— Op 8 Aug. zijn te Coblentz de eerste rijpe druiven aangebragt.

— Te Bern is dezer dagen eene stemmings-machine ten toon gesteld, die veel belangstelling verwekt. Door middel van dit werktuig, wordt bij verkiezingen en geheime stemmingen, veel tijd gewonnen en kan geene vergissing plaats hebben, noch bedrog gepleegd worden. Even als bij een uurwerk, toont een wijzer het getal der stemmen naauwkeurig aan.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 10 Augustus.

De Keizer is den 8sten van hier naar Pesth vertrokken, om van daar zijne reize door Hongarije voort te zetten.

— De Aartshertog Maximiliaan en zijne gemalin zijn naar Triest vertrokken.

— Tijdens de Aartshertog Maximiliaan (in 1855) Jerusalem bezocht, trok het zijne aandacht dat in de Heilige Plaatsen onderscheidene voorwerpen ontbraken. Naauwelijks teruggekeerd deed hij een altaar vervaardigen, ter vervanging van dat, hetwelk in de grot, waarin het echte kruis is ontdekt, staat. In Mei ll. werd het verzonden, benevens een beeld van de H. Helena in brons. Op den 3den Junij heeft de Patriarch van Jerusalem voor de eerste maal de mis op dit altaar bediend. Bij die plegtigheid zag men nog onderscheidene andere geschenken van den Aartshertog, zoo als kandelaars, een keurig tapijt en een fluweel altaarkleed met goud gestikt. Ook voor de kerk te Bethlehem is een zoodanig kleed ontvangen, benevens de portretten van den Keizer en van den Aartshertog voor de kloosters der beide steden, voor den Kaimakan van den Libanon en het Consulaat te Jerusalem.

— Men verneemt dat met 1 Oct. het zegel op de dagbladen, ten bedrage van ½ kreutzer per exemplaar, zal ingevoerd worden. Daarentegen wordt het porto voor die bladen aanmerkelijk lager gesteld.

— Van wege de aanhoudende droogte is het voeder voor het hoornvee in Zuid-Duitschland zoo schaarsch, dat de boeren zich genoodzaakt zien, zich tot elken prijs er van te ontdoen. De prijzen hebben reeds eene daling van 25 pCt. ondergaan. Ook zijn door het gebrek aan regen de voor de suikerfabricatie zoo belangrijk gewordene beetwortelen, meestal mislukt. Om in dit gemis te voorzien, koopen de fabriekanten ontzettende hoeveelheden appelen en peren op.

TURKYE.

Men verneemt dat Lord Redcliffe bevel heeft ontvangen naar Londen te komen, ten einde zijne Regering over de loopende zaken in te lichten, en daar het tooneel van den staatkundigen strijd thans meer naar het westen, is verplaatst, gelooft men dat de Gezant nu aan de uitnoodiging van zijne lastgevers even gretig zal voldoen, als hij vroeger halstarrig was om het te weigeren. Misschien gaan na zijn vertrek de zaken in Turkye beter.

— De commissie tot regeling der Russisch-Turksche grenzen in Azie, bevindt zich thans bij de zwervende stammen der Kurden. Men zou de bestijging van den berg Ararat bewerkstelligen en dan nog op uitnoodiging van Vorst Bariatinski, Gouverneur van den Caucasus, naar Erivan en Tiflis, en van daar naar Goeriel, het laatste punt, gaan. In October dacht men dat zij hare taak volbragt en te Konstantinopel zou teruggekeerd zijn.

— Uit Tunis wordt gemeld dat de Bey, beangst voor den storm die tegen hem komt opzetten, het tansimat had afgekondigd, dat is, de erkenning dat de wetten van het Turksche rijk, betreffende de godsdienstvrijheid, ook in Tunis van toepassing zijn. Dit berigt vereischt misschien nog bevestiging.

Burgerlijke Stand.

Van den 6 tot en met den 12 Augustus 1857.

BEVALLEN: A. H. Bernard, geb. van Zoest, Z. — N. van Borselen, geb. van der Wilden, D. — D. M. van Veen, D. — P. T. Wagemans, geb. Vrijman, D. — C. C. Sneevliet, geb. Zemel, Z. en D. tweel. — J. Regeer, Z. levenl. — M. E. L. Andreæ, geb. de Jardin, Z. — P. de Cler, geb. van der Reek, D. — J. Korenhof, geb. Lambooy, D. — G. Becker, geb. Flick, Z. — A. M. Gyzeny, geb. Starre, D. tweel. — E. E. de Wit, geb. Ditjes, Z. — E. Karreman, geb. Dingjan, D. — C. Simons, geb. Dingjan, D. — M. Rewijk, geb. Borst, Z. — M. Zierikzee, geb. Hamerling, D. — P. W. Velberg, geb. Schuurman, Z. — C. van Zaanen, geb. Lambooy, Z. — W. H. Ef, geb. Gillen, D. — H. Breef, geb. Gysman, D. — C. M. Bronsgeest, geb. Frank, D. — P. van Zonnenberg, geb. Berkhuizen, D.

GEHUWD: M. de Meel, Jm. en R. Daalmeyer, Jd. — J. van der Linden, Jm. en E. van der Zee, Jd. — M. H. Lem, Jm. en S. Dikshoorn, Jd. — B. H. Koets, Wedr. en B. P. J. van Wensen, Jd. — L. J. Doove, Jm. en A. Boogaarts, Jd. — P. J. Peltenburg, Jm. en D. C. van Amerom, Jd. — H. A. Kleyn, Jm. en J. J. van den Es, Jd.

OVERLEDEN: H. van der Valk, Z., 4 m. — M. E. du Pree, D., 2 j. en 4 m. — J. Beurse, Z., 2 m. — E. Popping, geb. la Feber, 35 j. — J. C. van der Heyden, D., 14 w. — W. Smit, geb. Erades, 62 j. — J. A. de Vogel, Wede. A. de Goey, 75 j. — J. Fichet, bijna 85 j. — Willemyntje Simons, 63 j. — J. de Quant, 81 j. — Johs. Vinkoert, D., 5 w. — J. Stouten, Z., 10 j. — E. C. Trouw, D., 5 m. — J. M. van Kampen, geb. van Weeren, 47 j. — E. M. de Nobel, D., 2 m. — S. P. Meyeringh, D., 2 j. en 9 m. — A. M. Roozendaal, Z., 16 j. — A. J. Randoe, D., 10 m. — J. M. Deldik, geb. Smeets, 55 j. — J. E. Westdijk, geb. Wijnnobel, 47 j. — Mr. J. G. La Lau, 58 j. — A. M. Starre, D., 2 j. — F. J. C. Capteyn, 39 j. — J. Welling, Z., 2 j. — W. F. van Wijk, Z., ruim 7 m. — J. H. Klaassen, D., bijna 1 j. — A. H. van Doorne, Z., 18 d.

KERKNIEUWS.

Te Vlissingen is tot Predikant bij de Herv. gemeente beroepen Ds. J. J. Knap, Pred. te Ophemert en te Scheveningen Ds. Gildemeester, Pred. te Elburg.

— Zondag 10 Aug. heeft Ds. E. Laurillard, Pred. te Zandpoort en beroepen te Leyden, afscheid van zijne geliefde gemeente genomen, met eene rede over Hand. XX: 36: »Als hij dit gezegd had heeft hij, nederknielende, met hen allen gebeden.«

ADVERTENTIEN.

Mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, Mr. JOHANNES GERARD LA LAU, ontsliep heden zeer kalm in den ouderdom van ruim 58 jaren. Eene kortstondige ongesteldheid maakte een einde aan zijn leven, waarvan ik zeven en twintig jaren door den gelukkigsten echt met hem verbonden mogt zijn.

Diep betreur ik met mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen het verlies van den waardigen Afgestorvene, doch de nagedachtenis aan zijn zoo Christelijk leven schenkt ons de beste troost in onze smart.

LEYDEN, 10 Augustus 1857. Wed. C. J. LA LAU, BONTE.

DE BOEK- EN COURANT-DRUKKERIJ

van wijlen den Heer Mr. J. G. LA LAU te *Leyden*, zal op denzelfden voet **op naam der Weduwe** worden voortgezet en wordt bij vernieuwing allen Begunstigers aanbevolen.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ons bij ons Huwelijk betoond, betuigen wij onzen innigen dank.

L. SPRINGER.
M. M. J. SPRINGER, VAN SOEST.

De Ondergeteekende betuigt bij deze, ook namens zijne betrekkingen, den hartelijksten dank voor de vele blijken van deelneming, bij het onlangs geleden verlies ondervonden.

LEYDEN, 13 Augustus 1857. J. TICHET.

De Ondergeteekende, vernomen hebbende dat ettelijke Kiezers in het Kiesdistrikt *Leyden* het voornemen hadden om, bij de aanstaande benoeming van een Lid der Tweede Kamer, hunne stem op hem uit te brengen, verzoekt hun dringend die stem, in plaats van aan hem, aan

Mr. R. J. SCHIMMELPENNINCK

te geven. Hoewel hij, namelijk, gaarne een ieders bijzonder gevoelen eerbiedigt, en voor sommigen der voorgestelde Kandidaten achting gevoelt, heeft hij voor zich zelven de overtuiging, dat, in de bestaande omstandigheden, zulk eene handelwijs der Kiezers, voor het welbegrepen belang van het algemeen noodzakelijk is.

WASSENAAR, 12 Augustus 1857. SCHIFFER VAN BLEISWIJK.

De Ondergeteekende betuigt zijnen geëerde Begunstigers en Stadgenooten zijnen dank, voor het vertrouwen gedurende een aantal jaren in zijne Smids-Affaire hem geschonken, en beveelt tevens beleefdelijk zijnen Opvolger in de gunst en het aandenken zijner Begunstigers en Stadgenooten aan.

J. P. SERVAAS.

De **Smids-Affaire** van den Heer J. P. SERVAAS overgenomen hebbende, beveelt zich de Ondergeteekende in de gunst en recommandatie zijner Stadgenooten aan, belovende eene prompte en tevens civiele bediening, in alles wat tot genoemd vak behoort.

H. DE NIE, Mr. *Smid*,
LEYDEN, 12 Augustus 1857. in de Lokhorststraat, Wijk IV, No. 620.

STEDELIJK GYMNASIUM

Namens de Commissie, door den Stedelijken Raad benoemd en gequalificeerd tot het afnemen van de **Examens van Toelating**, vermeld in Art. 3 en 4 van het Reglement, heeft de Ondergeteekende de eer ter kennis der belanghebbenden te brengen, dat deze Examens eenen aanvang zullen nemen op Maandag den 7den September, des voormiddags te 9 uur.

Intusschen verzoekt hij de aangifte daartoe te mogen bekomen voor het einde der maand Augustus, en is gaarne bereid, des gevraagd zijnde, de noodige inlichtingen te geven omtrent de vereischten.

Tevens herinnert hij bij deze aan de Bepaling van HH. Curatoren dd. 7 Julij 1848, bekend gemaakt in Bijlage *E* van het Programma van dat jaar: „Tot de Examina van Toelating zal aan de *Onderwijzers* ter dezer Stede toegang verleend worden op hun verzoek, mits zij dit vooraf aan den Rector kenbaar maken."

W. H. D. SURINGAR,
Gymnasii Rector.

ATHANASE COQUEREL,

HET PROEFONDERVINDELIJK CHRISTENDOM,

gr. 8o., 576 bladz., gebonden in half linnen Band, wordt thans afgeleverd voor *f* 1.25 in plaats van *f* 5.50. Te bekomen en door HH. Boekhandelaren te ontbieden bij P. C. HOOG, te *Rotterdam*, bij wien mede is uitgegeven

Dr. K. HASE,

FRANCISCUS VAN ASSISI.

Naar het Hoogduitsch, door G. W. STEMLER, Predikant te *Amsterdam*. Met eene Plaat. Prijs *f* 1.80.

OPENBARE VERPACHTING

op het Raadhuis te *Leyden*, Maandag den 17den Augustus 1857, des voormiddags ten *elf* ure, van

Den Afval van, met de levering der benoodigdheden voor de Beestenmarkt te Leyden, **voor den tijd van vijf jaren en vier maanden.**

Waarvan de Voorwaarden dagelijks, behalve de Zondagen, ter lezing liggen ter plaatselijke Secretarie, van 's voormiddags ten 10 tot 's namiddags ten 2 ure.

PLEIZIERTOGT.

Op **Zondag 16 Augustus** ek. vertrekt de Schroefstoomboot *Volharding* ten *negen* ure van *Leyden* naar *Haarlem* en van *Haarlem* ten *twaalf* ure de geheele Ringvaart der Haarlemmermeerpolder, om te *Haarlem* ten *half zes* ure en te *Leyden* circa *negen* ure terug te zijn.

De DIRECTIE.

OPENBARE VERKOOPING
VAN EENE KAPITALE BOUWMANSWONING EN LANDERIJEN.

Men is van meening, ingevolge bekomene autorisatie van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, ten overstaan van den te *Warmond* residerenden Notaris J. DE CRANE, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Vrijdag den 21sten Augustus 1857 te Veilen, en op Vrijdag den 28sten Augustus daaraanvolgende, beide des voormiddags ten 11 ure, te Verkoopen:

Eene kapitale, hechte en sterke BOUWMANSWONING, genaamd *de Doeswoning*, bestaande in ruime Huizing met Keuken en Kelder, voorts Stallingen voor veertig stuks Vee en twee Paarden, Zomerhuis, Kaarnmolen, een zes roeden Hooiberg, Wagenschuur, Varkenshok en verdere getimmerten, wijders BOOMGAARD, MOESTUIN, WERF en eenen achtkanten SCHEPRAD-WATERMOLEN met MOLENAARSWONING, en eindelijk onderscheidene perceelen uitmuntend best toegemaakt WEI- EN HOOILAND EN BOSCHHAKHOUT, alles zeer gunstig bij en aan elkander staande en gelegen in den Doeshofpolder onder de Gemeente *Leyderdorp*, belend bij het Kadaster onder Sectie C, Nos. 377 tot en met 409, ter gezamenlijke grootte van 30 bunders, 52 roeden en 67 ellen, belendende ten noorden de Doeswatering, ten oosten de Achthovenerpoldermolen-Watering, ten zuiden de Ruige Kade en ten westen den eigendom van den Heer E. G. VAN DER DOES.

Van welke Landerijen omstreeks de helft is bezet met beste, zware klei, doch zullen de Gegadigden in geen geval mogen boren dan op schriftelijke toestemming van den Huurder.

De gemelde onroerende Goederen, welke op Dingsdag en Donderdag van iedere week bezigtigd kunnen worden, zijn verhuurd aan L. HUISMAN en wel de Landerijen tot Kermis 1858 en de Woning tot 1 Mei 1859.

Dezelve zijn aangeslagen in de Grondbelasting over 1857 met *f* 171.04.
En wegens Rijnlandsch Bundergeld en Binnenlandsche Kosten over 1856 met 57.04.

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van voornoemden, Notaris DE CRANE, alwaar in tijds de Bewijzen van Eigendom en de Voorwaarden dezer Verkooping ter lezing zullen liggen.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
WOENSDAG 12 Augustus.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{5}{16}$	$63\frac{7}{16}$	$63\frac{3}{8}$
Dito Certificaten	3	"	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{1}{2}$
Dito dito	4	"	$96\frac{1}{2}$	$96\frac{1}{2}$	$96\frac{9}{16}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	"	92	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	"	$156\frac{1}{4}$	$156\frac{1}{2}$	$156\frac{1}{4}$
O. I. Leening	4	"	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
BELGIE	$2\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	"	$52\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	"	—	—	—
Dito dito	$4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	$1\frac{1}{4}$	"	$25\frac{1}{16}$	$25\frac{1}{4}$	—
Dito Obligatiën	3	"	$42\frac{3}{4}$	43	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	"	$37\frac{11}{16}$	$37\frac{1}{2}$	$37\frac{1}{2}$
Bewijzen Coupons			—	—	—
PORTUGAL, te Londen	3	"	46	$46\frac{1}{16}$	46
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	"	$105\frac{3}{8}$	$105\frac{1}{2}$	$105\frac{1}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	5	"	$103\frac{1}{2}$	104	104
Certif. bij dito 1831 en 1833	5	"	$95\frac{5}{8}$	—	—
Dito 1840	4	"	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	"	$82\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	4	"	—	—	—
Inschrijving, in Assign.	6	"	$66\frac{3}{4}$	—	—
Certificaten van dito	6	"	$66\frac{5}{8}$	67	67
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	"	155	—	—
Dito Obligatiën	4	pCt.	81	$81\frac{1}{2}$	$81\frac{1}{2}$
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll	5	"	$77\frac{5}{8}$	—	—
Dito	4	"	$62\frac{5}{8}$	—	—
Dito Metall.	5	"	$75\frac{9}{16}$	$75\frac{5}{8}$	—
Dito Nieuwe	5	"	$87\frac{3}{4}$	$87\frac{1}{2}$	$87\frac{1}{2}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	"	$39\frac{3}{4}$	$39\frac{1}{2}$	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	"	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{2}$	—
SARDINIE	5	"	—	—	—
PERU, Geldleening 1854	$4\frac{1}{2}$	"	78	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	$4\frac{1}{2}$	"	$30\frac{3}{8}$	$30\frac{3}{8}$	—
GRENADA, Obligatiën	$3\frac{1}{2}$	"	$21\frac{1}{16}$	$21\frac{1}{8}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	3	"	$21\frac{1}{16}$	$21\frac{1}{8}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Grieken $5\frac{5}{8}$.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie $3\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto $4\frac{1}{2}$.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van DE WED. LA LAU.